

Dosarul nr. 2ra-312/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (L. Lavric)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Verzacov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Andrei Verzacov și s-a casat hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a ț ă:

La 11 iulie 2017 Andrei Verzacov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-9/17 și repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 100 000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a relatat că, la 18 august 2011 în baza plângerii ilegale a Galinei Verzacov a fost pornită urmărirea penală în privința sa, pentru o presupusă faptă de violență în familie, în privința căreia deja a fost cercetat și sancționat conform normelor Codului contravențional.

În acest context, a menționat că a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art.201¹, alin. (1) Cod penal, pentru aceleași presupuse acțiuni din 10 aprilie 2011, pe faptul cărora, anterior, a fost tras la răspundere contravențională în baza art. 78, alin. (1) Cod contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 10 u.c.

Reclamantul a relevat că la examinarea inițială, completul de judecată a admis cererea apărării de încetare a procesului penal, pe motivul ilegalității urmăririi repetate a persoanei pentru aceeași faptă, însă instanța de recurs a casat sentința pe motive formale.

La fel, a indicat că la rejudecare, din motive care nu-i pot fi imputate, procedura de examinare a cauzei penale s-a derulat un termen îndelungat.

A opinat că aceste circumstanțe au avut loc din cauza acuzării, care nu prezenta probele sale în termenul fixat, iar instanța de judecată a admis tergiversarea examinării cauzei penale care este de o complexitate simplă.

Reclamantul a precizat că pe toată perioadă examinării cauzei, deși era încadrat în câmpul muncii, activând ca șofer pe microbuz în or. Chișinău, s-a prezentat de fiecare dată în fața instanței de judecată, astfel suportând cheltuieli și venit ratat pe perioada în care nu activa, respectiv suferind și psihic datorită acestor circumstanțe, manifestate prin stres, frustrare, anxietate, insomnii etc. Ori, pentru el era foarte important ca procedura judiciară să se finiseze cât mai repede, din cauza veniturilor ratate, însă instanța de recurs a casat sentința de încetare a procesului.

Astfel, a invocat că cauza penală pornită în privința sa în baza art.201¹, alin. (1) Cod penal, a fost examinată într-un termen îndelungat, de aproximativ 6 ani din momentul depunerii plângerii de către Galina Verzacov și s-a finisat cu o sentință care a rămas definitivă și irevocabilă la 26 mai 2017.

Andrei Verzacov a solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.1-9/17 și repararea prejudiciului moral din contul bugetului de stat al Republicii Moldova în sumă de 100000 de lei, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale de acuzare a sa în comiterea infracțiuni prevăzute de art.201¹, alin. (1) Cod penal.

Prin hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Verzacov împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral cauzat.

În susținerea soluției date, instanța de fond a concluzionat că pretențiile reclamantului invocate în cererea de chemare în judecată sunt neîntemeiate și nu se încadrează în prevederile legii.

La 02 octombrie 2017, Andrei Verzacov reprezentat de avocatul Sergiu Musteață a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Andrei Verzacov. A fost casată hotărârea din 25 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depusă de Andrei Verzacov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral cauzat. A fost constatată încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale nr.1-9/17 de învinuire a lui Verzacov Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) Cod Penal și încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova prejudiciul moral cauzat în mărime de 10000 de lei. În rest, pretenția ce excedă suma admisă a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a constatat pe deplin circumstanțele cauzei, însă a dat o apreciere eronată materialului probator, precum și a interpretat eronat normele materiale aplicabile speței, motiv pentru care se impune admiterea apelului cu casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei

noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, iar suma de 10 000 de lei, acordată lui Andrei Verzacov cu titlu de prejudiciu moral, este în măsură de a-i atenua suferințele psihice și fizice care i-au fost cauzate, fiind una echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral suferit.

La 22 noiembrie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului, recurentul a menționat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

În susținerea poziției date, a invocat că instanța ierarhic inferioară eronat a dispus repararea prejudiciului moral lui Andrei Verzacov.

La fel, a indicat că susține poziția primei instanțe care a concluzionat faptul că întinderea derulării ședințelor de judecată în instanța de fond la examinarea cauzei penale nu poate fi pusă în seama acesteia. Or, instanța a dispus amânarea ședințelor de judecată pentru asigurarea unui proces echitabil, administrarea probelor atât a acuzării cât și a apărării, întru examinarea multiaspectuală și echitabilă a cauzei, cu respectarea drepturilor tuturor participanților, nefiind admisă amânarea nejustificată a ședințelor sau acceptarea unor cereri abuzive. Respectiv, amânările ședințelor de judecată au fost temeinice, scopul acestora fiind orientat spre crearea condițiilor optime pentru stabilirea adevărului, motiv din care instanței nu-i poate fi imputată tergiversarea examinării cauzei.

În acest context, a remarcat că reclamantul în cadrul examinării dosarului a manifestat tacit acordul cu termenii pentru care se amânau ședințele de judecată și nu a solicitat accelerarea examinării cauzei penale, în cazul în care, în opinia sa, a existat pericolul de tergiversare.

Astfel, la caz, încasarea prejudiciului moral este inadmisibilă. Or, prejudiciul urmează a fi privit ca o compensație și nu ca o obținere a unor foloase necuvenite din bugetul de stat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 11 septembrie 2018 și publicată pe pagina web a instanței de apel la 17 octombrie 2018.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 22 noiembrie 2018, se consideră în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat